

PAARD

JAARVERSLAG 2022

POSITIONERING

In 2022 kwam er eindelijk een einde aan de beperkende maatregelen voor de cultuursector ten gevolge van de coronapandemie. De corona-periode zorgde voor een scherpere bewustwording aangaande de rol van PAARD in het cultureel landschap.

Nieuwe presentatievormen via streaming-platforms leerde dat met de juiste content in theorie de hele wereld bereikt kan worden. Het leidde de afgelopen jaren tot de start van het PAARD-TV-initiatief, waarin programma's online werden gepresenteerd. Met internationaal gerichte festivals als Rewire, Grauzone en Mondriaan Jazz, maar ook met losse concerten werden kijkers uit de hele wereld bereikt. Bij verdiepende programma's zoals de thema-avonden in samenwerking met Haagsch College is streaming van de avonden, die ook voor live-publiek plaats vinden, nog steeds de norm.

Nationaal speelt PAARD een steeds belangrijker wordende rol. Nationale topartiesten als Karsu, Edwin Evers Band, Rondé, De Wolff, Spinvis, Gallowstreet, Ronnie Flex, The Dirty Daddies, Racoon, Typhoon, Froukje, Suzan & Freek, Wende, De Dijk, De Likt, De Staat en Snelle slaan sowieso Den Haag niet over en ook internationale artiesten van het kaliber Sisters Of Mercy, Dakhabrakha, Lizz Wright, Postmodern Jukebox, Milow, Macy Gray, Jonathan Jeremiah, White Lies, The Baseballs en Xavier

Rudd zijn dankzij onze rol steeds vaker in Den Haag te zien. Niet alleen in het eigen gebouw maar ook in Amare, waar PAARD alle sta-concerten (uitverkochte shows met DI-RECT, MARINA, Eefje de Visser en Balthazar) organiseert en vaak copromoter is van popconcerten (Clannad, The

Zombies en Ruben Block) met zitpubliek.

MARINA © AMARE © PARCIFAL WERKMAN

PAARD is de grootste instelling op popgebied in de regio Haaglanden en de coronacrisis maakte dat de rol die wij ons zelf toekennen als 'grote broer' van de sector nog urgenter werd. Daar waar maar mogelijk stonden wij organisatoren, muzikanten, instellingen en ondernemers (ZZP'ers) met raad en daad bij. Op die manier gaven wij een zo ruim mogelijke interpretatie aan het door minister van Engelshoven beoogde 'trickle-down'-effect van de steunmaatregelen die aan de Nederlandse culturele sector werden gegeven.

Het heeft de status van PAARD in het Haagse cultuurlandschap heel veel goed gedaan.

Daar waar in vroeger jaren soms met argusogen naar onze prominente positie werd gekeken wordt de status van onmisbaarheid inmiddels breed omarmd. PAARD werkt met steeds meer partners in de stad samen waarbij het initiatief van de samenwerking dan weer bij

ons en dan weer bij de partner-partij ligt: een vruchtbare kruisbestuiving die meehelpt aan de dynamiek van het Haagse culturele leven. Paardcafé speelt daarin een belangrijke rol. Er is nauwelijks een Haagse

muzikant te bedenken die daar in zijn carrière niet heeft gespeeld. Driemaal per week worden er livebands uit de regio geprogrammeerd en via samenwerkingen als Club 3voor12 en Ready To Play krijgen ze extra exposure aan het begin van hun muzikantenleven. Daarmee is Paardcafé vaak het beginpunt en altijd voedingsbodem van een traject dat voor Haagse bands als Son Mieux, De Kraaien, Splendid en Goldband uiteindelijk leidde tot Grote Zaal-optredens.

PROGRAMMERING

Toch begon het jaar 2022, waarin PAARD zijn 50-jarig bestaan zou vieren, in mineur. Na de laatste aanscherpingen van de corona-regels in het najaar van 2021 moest in 2022 wederom veel van de voorgenomen programmering worden afgelast of verschoven. In sommige gevallen konden Kleine Zaal-concerten plaats vinden in de Grote Zaal, maar de grotere concerten kwamen te vervallen. Dat bleef zo tot vanaf eind februari 2022 toegang werd toegestaan voor bezoekers met coronatoegangsbewijs en nog meer toen vanaf medio maart 2022 de coronaregels niet meer dan adviezen werden.

Daarna kon de culturele sector aan de slag met het terugwinnen van het vertrouwen van het publiek. Dat ging in eerste instantie niet vanzelf. Tot aan de zomer was het aantal no-shows (mensen die ondanks een gekochte ticket niet kwamen opdagen) groot; in sommige gevallen tot wel 25 %. De verkoop van nieuw aangekondigde programma's viel met name in de Kleine Zaal ernstig tegen. Dusdanig dat een drietal keer concerten vanwege te geringe belangstelling moest worden afgelast. Langzamerhand kwam daarin verbetering.

De eerste kentering was te zien bij programma's die jong publiek trokken. Collinsz Allday, artist-in-residence bij het Theater de Vaillant, presenteerde in maart voor ruim 400 voornamelijk jongere bezoekers uit de Haagse binnenstad zijn nieuwe plaat tijdens een grootse show met 19(!) andere

lokale urban talenten in de grote zaal. In diezelfde maand zorgde Goldband voor één van de eerste uitverkochte Grote Zaal-shows waarbij het erop leek dat we in ieder geval het vertrouwen van jongeren hadden teruggewonnen. Zoals de bedrijfsleider het in het logboek omschreef: 'jonkies op de vloer, ouderen op de balkons'.

Ook werkten we samen met Stichting Uit Het Gareel de tweede editie van een Art market, de markt waar Haagse, jonge kunstenaars hun werken

– variërend van prints, textiel tot sieraden – kunnen verkopen voor een betaalbare prijs. De markt was deels opgesteld in onze foyer, maar ook deels in ons loading dock; een plek die normaliter wordt gedomineerd door tourbussen, vrachtwagens en backline. De bijzondere plek, de mix van kunstenaars aangevuld met een diverse club aan Haagse DJ's zorgden voor een onvergetelijke ervaring, waardoor wij besloten in december een speciale kerst-editie van de markt te plannen. Vanwege de belangrijke rol die PAARD speelt als podium in de binnenstad

SOPHIE STRAAT © PARCIFAL WERKMAN

zijn de deelnemende partijen gebaat bij grotere zichtbaarheid, maar ook bij de professionaliseringsslag die zij maken met de totstandkoming van het programma. Hierbij kunnen ze putten uit de aanwezige kennis op de diverse afdelingen, maar zeker ook het netwerk van PAARD. Ook vinden wij het belangrijk om trots uit te stralen, trots op onze Haagse supersterren maar ook op de supersterren in spé.

In april vond in het Paardcafé in samenwerking met Movies That Matter festival de EP-release van 'Shadow Game' plaats. In 2021 ging deze indrukwekkende film in wereldpremière en won het Gouden Kalf voor Beste Lange Documentaire. De EP is tot stand gekomen door samenwerking van componist Rui Reis Maia en rapper ReaZun (bekend van Kytteman) met de jongeren uit de film. Het resultaat was een hartverwarmende presentatie voor een volle zaal. Gedurende het jaar vonden meer vaste kroonjuwelen qua festivals plaats.

In de eerste helft van het jaar was PAARD de belangrijkste locatie van onze partnerfestivals Rewire (april), Sniester (mei) en Grauzone (juni).

In september begonnen we met PAARD van Stal, onze presentatie van wat men komend seizoen te wachten staat bij een bezoek aan PAARD. De samenstelling was, net zoals ons programma in het algemeen, ontzettend divers en ging van spoken word/hiphop/jazz van Manu & .Multibeat naar de experimentele Latin van Meridian Brothers, van de opzweepende reggae van Three Little Clouds naar de afrobeat en voooodoofunk van Togo Allstars. Ieder jaar proberen wij met PAARD van Stal de focus enerzijds te leggen op bands in de genres die men zou kunnen classificeren als 'wereldmuziek', anderzijds op acts die een bepaalde urgentie hebben op dat moment, een goede en frisse start van een nieuw cultureel seizoen.

Eveneens in september vond de eerste editie van Supafly plaats, een cross-over-festival dat hokjes-denken overstijgt en wortels heeft in neo-soul, R&B, hiphop en jazz. De motivatie voor dit festival is met name ontstaan uit het gemis van festivals met deze stijlen in Nederland. Een aantal agenten gaf aan dat ze de artiesten op hun roster in deze genres nauwelijks kunnen wegzetten in Nederland, en dat dit festival dus een zeer welkome nieuwkomer was.

Het blijft meestal bij eenmalige, losse concerten die veelal Amsterdam niet verlaten, dus een dergelijke samenstelling van acts die weinig in eigen land optreden is uniek. Het trok dan ook de aandacht van radiozender Sublime FM, waarmee een goede samenwerking is ontstaan op het gebied van promotie.

Verder waren er in de tweede helft van het jaar het drummersfestival Herfstfest, het vooruitstrevende jazzfestival Mondriaan Jazz en 'The Time Is Now'. Dat laatste was het belangrijkste onderdeel van de PAARD 50 NUVIERING. Met louter niet-mannelijke artiesten als Sevdaliza, Sylvie Kreusch, Lionstar, Pongo en Catnapp was dit wellicht het artistieke hoogtepunt van het jaar en een statement tegen de door witte mannen gedomineerde popgeschiedenis van de laatste 50 jaar. 'The Time Is Now' (verwijzend naar Moloko's hit uit 2000) was het levende bewijs van future = female en door het diverse scala aan genres een mooie dwarsdoorsnede van supersterren van zowel nu als de toekomst.

Na het groene corona-licht begin 2022 heeft onze nieuwe nachtprogrammeur eindelijk voet aan de grond kunnen krijgen met de dansprogrammering.

Tijdens de lockdownperiode was er buiten PAARD een ervaring in de hoeveelheid illegale feesten ontstaan, met name in de genres house en techno. Samen met partijen als ZEUS en Happy Feelings heeft PAARD een plek gegeven aan bezoekers van die parties.

De knaldrang onder de studenten hebben wij weten te bevredigen met

onze wekelijkse studentenavond 'Night School' die sinds februari iedere week ruim 900 feestende studenten wist te trekken. Deze avond werd gepromoot vanuit verschillende studentenorganisaties van de Haagse Hogeschool, InHolland en Leiden Universiteit Campus The Hague. De internationale gemeenschap bedienen was begin 2022 een van de pijlers vanuit ons programmteam. Door Engels als voertaal te gebruiken hebben wij een overgroot gedeelte van de internationale studenten een plek kunnen geven binnen het Paard.

Consistent uitverkochte clubconcepten zoals Fiesta Macumba, Mama Africa en Vunzige Deuntjes zijn sinds de heropening nog harder gegroeid en bevorderen de kruisbestuiving tussen onze concerten en onze nachtprogrammering. Inkomsten uit deze lucratieve clubavonden hebben ons meer vrijheid gegeven om zonder zorgen avontuurlijker te programmeren en nieuwe dansavonden eerder een kans te geven. Onze missie was een zo divers mogelijk publiek te bedienen en wij zijn erin geslaagd om zowel studenten als de oudere generatie met feesten als 40UP aan het dansen te krijgen.

MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK EN SAMENWERKING

Het missiestatement van PAARD luidt: Zoveel mogelijk mensen gelukkig maken met muziek en daarmee samenhang en begrip tussen mensen bevorderen. Deze omschrijving geeft aan wat PAARD ziet als belang en impact van de rol van (live)muziek en (nacht)cultuur in de maatschappij. Met het statement geeft PAARD zichzelf ook indirect een opdracht mee: zorg als podium in de grote stad voor samenhang en verbinding. We streven er naar dat elke Hagenaar, elke Hagenees en elke Hagenoot ieder jaar minimaal één keer in PAARD moet zijn geweest.

Het jaar door gaat PAARD dan ook actief op zoek naar samenwerkingspartners in de stad, de culturele sector en de muziekscene. Deze kruisbestuivingen kunnen voor de hand liggen (zoals binnen het Popdistrict Prinsegracht-Grote Markt) of juist onverwacht zijn (zoals met het Residentie Orkest). Het resultaat van de maatschappelijke rol die PAARD vervult is dat ook in 2022 een steeds diverser, inclusiever en continu veranderend palet aan stadsbewoners PAARD fysiek alsmede online weet te vinden. Het marketing-, publiciteit-, en doelgroepenbeleid staat hier dan ook in dienst van.

Begin 2022 mocht het weer: samenkomen, uitgaan en genieten van live muziek. PAARD pakte vanaf februari de maatschappelijke rol op die het al vijftig jaar in het grootstedelijke landschap vervult. De poorten gingen echter wel open in een totaal nieuwe wereld. Een wereld die op maatschappelijk vlak niet te vergelijken is met de samenleving van vóór de coronacrisis. Het is een maatschappij waarin de jeugd niet gewend was uit te gaan, waarin er grote kloven zijn ontstaan tussen verschillende groepen, waarin er voor het eerst weer een oorlog woedt op het Europese continent

en waarin nieuwe sociale vraagstukken een belangrijke rol spelen. Daarom is juist in 2022 het missiestatement van PAARD van grote relevantie.

Popsector

Terwijl de Haagse muziekscene met acts als DI-RECT (popprijs 2021), Goldband (popprijs 2022) en Son Mieux een derde gouden golf lijkt te beleven, vervulde PAARD ook in 2022 de rol als 'grote broer/zus' van de lokale popsector. In de gehele keten was PAARD aanwezig om te faciliteren, produceren en waar nodig te initiëren. PAARD speelt op die manier een rol in de mijlpalen binnen de carrières van velen lokale (amateur) musici. Van het eerste nog prille optreden in Paardcafé tot die gedroomde show in de uitverkochte Grote Zaal.

Muziekscholen als Ready2Play, Carrera's Muziekatelier en Popschool Den Haag hielden in 2022 weer bandavonden voor muzikanten (vanaf 5 jaar al) in het Paardcafé. In samenwerking met het lokale journalistieke platform 3VOOR12 Den Haag worden in datzelfde café maandelijks clubavonden georganiseerd waar nieuwe Haagse acts, projecten, samenwerkingen en bands een podium krijgen.

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen organiseerde PAARD samen met Popradar en 3VOOR12 het befaamde en verhitte Popdebat in de Grote Zaal. Als afsluiting van de Haagse Popweek hostte Paardcafé in oktober de Haagse Popprijs uitreiking. PAARD toont zich op die manier als de thuishaven voor de belangrijke ijkpunten van de florerende muziekscene in de stad.

Ook in 2022 adopteerde PAARD twee veelbelovende Haagse artiesten voor de POWERED BY PAARD-vinyl, ditmaal zijn dat synthwave artiest Imbos en de zangeres Maxine. Gedurende langere tijd staat PAARD op zowel productieel als ondersteunend vlak klaar voor de artiesten. Met die steun namen beide acts een videoclip op in het pand en kregen de acts de kans te repeteren in de zalen. Kers op de taart in dit proces is de vinyl-single die geperst werd. De plaat is de viering van het succesvolle traject dat beide artiesten afgelegd hebben.

Voor lokale acts staat de PAARD-deur altijd open. Een jonge artiest als Tommy Brown krijgt bijvoorbeeld de kans zijn eerste eigen show te doen in de Kleine Zaal van PAARD. Gevestigde artiesten als DI-RECT, Son Mieux en Goldband repeteren de liveshows waarmee zij het land doortrekken eerst in PAARD. PAARD faciliteert de huidige golf Haagse supersterren en stoomt de volgende generatie klaar, waarmee de keten rond wordt gemaakt.

Naast festivals die vanuit PAARD georganiseerd worden (Grauzone, Sniester, Mondriaan Jazz, etc.) zijn de lijnen met niet-gelieerde festivals in

de stad kort. PAARD was in 2022 officiële partner van het The LIFE I LIVE festival, had een eigen paviljoen op het stadsfestival en de feestelijkheden werden afgesloten met een grote afterparty aan de Prinsegracht. PAARD initieert marketinguitwisselingen met instellingen en festivals in de stad. Er zijn samenwerkingen met Bevrijdingsfestival, Zuiderparktheater, Live on the Beach, Festival Classique en uiteraard Amare. De samenwerkingen zijn kruisbestuivingen, waarbij PAARD publiek gewezen wordt op programma in de stad en vice versa.

Lessen uit coronatijd

De audiovisuele-faciliteiten die PAARD in Coronatijd heeft gebouwd zijn ook na de Coronatijd in gebruik gebleven. Met verschillende partners uit de stad is PAARD ook na de heropening blijven live-streamen. Zo zijn er debatten, voordrachten en lezingen van Haagsch College en neemt Proefdiervrij maandelijks een podcast op in de studio onder de Grote Zaal. Ook heeft PAARD in 2022 grote eenmalige livestreams van (politieke) organisaties als de Willem Drees Lezing of bijvoorbeeld het Europese Parlement gehad. Op die manier houdt PAARD de dialoog binnen de stad ook online gaande.

Kritische kanttekening hierbij is wel dat de waan van de dag toch al snel de boventoon voert, het PAARD-team wil de positieve lessen die uit lockdowns zijn overgebleven niet uit het oog verliezen. Het live-streamen komt met een vol fysiek programma gauw op de tweede plaats, terwijl het een middel is om op een laagdrempelige wijze publiek te bereiken.

Maatschappelijk

Samenhang en verbinding creëer je ook door een extra stap te zetten om kwetsbare groepen een veilige plek te bieden. In 2022 ging PAARD (her)nieuw(d)e samenwerkingen aan met verschillende organisaties en maatschappelijke initiatieven in de stad die zich inzetten voor deze doelgroepen. PAARD wordt sponsor voor Quiet, een organisatie die verlichting wil bieden aan verborgen armoede in de stad. PAARD stelt gratis tickets, consumptiebonnen en garderobetickets beschikbaar voor diverse (uitverkochte) shows. In het Paardcafé organiseerde stichting Anton Constandse een prikkelarm concert als afsluiting van hun Bandsessies. In samenwerking met The Black Hague Experience wordt tijdens Keti Koti Free Heri Heri For All georganiseerd in de foyer van PAARD. Onder muzikale begeleiding van Mama Africa Soundsystem werden honderden gratis maaltijden (inclusief educatief pakket) uitgedeeld. Dezelfde foyer was tijdens de gemeenteraadsverkiezingen stemlokaal, met als ludieke publiekstrekker kans op Goldband-tickets (een uitverkochte show die later die dag plaatsvond).

Met BACKSTAGE PASS (Podium Techniek Voor Meiden) worden jonge vrouwen backstage uitgenodigd. Ze krijgen tekst en uitleg van de

vrouwelijke audiotechnici, tourmanagers en lichttechnici van PAARD. In ditzelfde straatje organiseert PAARD al jarenlang de JINC Bliksemstage, waarin maandelijks groepen basis- en middelbare scholieren een unieke kijk achter de schermen van een poppodium krijgen. Op deze manier hoopt PAARD een meer diverse en inclusievere generatie warm te maken voor een carrière in de muziekindustrie.

De coronacrisis werd wereldwijd meteen gevolgd door crises die het resultaat waren van de inval van Rusland in Oekraïne. PAARD heeft van oudsher een samenwerking met een aantal Oekraïense culturele organisaties die in het jaar na het uitbreken van de oorlog verder werd geïntensiveerd. Het zorgde voor emotionele en drukbezochte concerten van artiesten als DakhaBrakha, Monatik, Boris Grebenshikov, Semfira en Boombox.

Den Haag is de stad van het (politieke) nieuws. In ons gebouw vinden geregeld bijeenkomsten plaats op het gebied van politiek, (openbaar) bestuur en beleid. In 2022 waren dat onder meer de politieke partijen Groen Links en D66, organisaties als het Europees Parlement, Ministerie van Financiën, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Prinsjesfestival, Binnenstadslab en Gemeente Den Haag. En er was natuurlijk de onvergetelijke uitzending van College Tour vanuit de Grote Zaal van PAARD met Tim Hofman die door presentator Twan Huys werd getraceerd op beelden van Tims oude band in het Paardcafé.

Doelgroepen in de nacht

Naast het reguliere concertprogramma in de avond haalde PAARD 's nachts met hulp van samenwerkingspartners gericht diverse doelgroepen binnen. Met partners als Vunzige Deuntjes, Fiesta Macumba, Voltage,

Upbeat en Papi Chulo werden telkens nieuwe Haagse doelgroepen aangesproken. Met avonden als Dabke Night, Mama Africa en Deep Origin werden nieuwe muziekstijlen in de nacht ten gehore gebracht. Voor uiteenlopende generaties was de dansvloer open; zo waren 40UP, de reünie van La DS, New Wave City maar ook Microclub speciaal gericht op een ouder publiek. Daarnaast waren er de nachtelijke buitenissige concepten: Stille Disco, Rollerdisco, De Verlate Verjaardag of Nachtmierrie. Al deze programma's hadden als gemene deler: stakeholders binnen de gemeenschap. Vanuit de community zelf werden de feesten geïnitieerd en gepromoot door personen die middenin hun scene staan.

Jongeren

Wie in 2020 achttien jaar geworden is had begin 2022 nog nooit een clubavond meegemaakt. PAARD zette zich het afgelopen jaar daarom extra in om de "pechgeneratie" een thuis te bieden in de Haagse nacht. Met de studentenavond 'Night School' ging PAARD de samenwerking aan met Haagse studentenorganisaties. Het resultaat was een goedbezochte en razend populaire

studentennacht. Studenten werden bereikt via een nieuw en snelgroeïend Instagram-account, speciaal gericht op 'Night School'. Tijdens deze en veel andere clubavonden was UNITY aanwezig. Deze organisatie (gelieerd

NIGHT SCHOOL © MEES TROUWBORST

aan de Jellinek-kliniek) geeft objectief en open-minded informatie over de risico's die gepaard gaan met het gebruik van alcohol en drugs. Ook de nóg jongere generatie weet PAARD te vinden tijdens de tientallen alcoholvrije schoolfeesten die plaatsvinden, denk hierbij aan het Maerlant Lyceum, Johan de Witt scholengroep en het Haganum.

PAARD50: profilering

In oktober 2022 bestond PAARD vijftig jaar. Dat bood een uitgelezen kans om het PAARD-verhaal te vertellen. De slogan van de feestweek was kort bondig maar vertelt veel: "Nu". PAARD staat al meer dan vijftig jaar midden in de cultuursector van de stad. PAARD is altijd relevant en hedendaags. PAARD profileerde zich tijdens PAARD50 met programma en met randactiviteiten. Met de documentaire PAARD ANNO NU (geproduceerd door het Haagse productiehuis MILLK) werd een kijkje achter de schermen van het podium gegeven en een antwoord gezocht op de vraag: wat betekent het om een groot podium te zijn in 2022?

In de Haagse Tramtunnel organiseerde PAARD in samenwerking met het Haags Gemeentearchief een tentoonstelling. Met vijftig gecrowdsourcde foto's werd de PAARD-geschiedenis, de tijdsgeest en een veranderende wereld getoond. In de voormalige rookruimte van het pand ging PAARD op zoek naar verhalen van bezoekers; in een video-booth kregen mensen de kans hún PAARD-verhaal te vertellen.

Het programma tijdens de week in oktober was direct ook een poging om de zo diverse doelgroep van PAARD in één week het jubileum te laten vieren: jonge hiphop-fanaten kwamen naar Frenk de Slak, de oude garde kwam naar Joy Division Undercover, hotemetoten genoten van het

sjieke Kitchen Concert, rockfans zagen White Lies, dansende jeugd ging los bij San Holo, Vunzige Deuntjes XL werd door velen bestempeld als feest van het jaar en de tegencultuur zag Sevdaliza stralen op het 'The Time Is Now' Festival. Divers, zoals het PAARD van nu is.

Dat werd ook onderkend op de feestelijke openingsavond van PAARD 50 NU, waar wij uit handen van wethouder Saskia Bruines de Haagse Parel kregen uitgereikt.

Kritisch

Waar in 2022 de diverse en multiculturele voetafdruk van het publiek dat PAARD bezocht groeide, is het belangrijk om wel kritisch te blijven. In 2022 is het bijvoorbeeld niet gelukt om de LGHBQT+ community een vaste plek te bieden in PAARD, de conceptplannen hiervoor liggen op de plank maar zijn nog niet uitgevoerd. Een clubavond met The

Hague Rainbow festival werd na tegenvallende kaartverkoop vanuit de organisatie gecancelld. Voor 2023 is het bieden van een veilige plek aan deze community daarom een belangrijk punt.

MACY GRAY © NIKKI BORN

Het is PAARD helaas ook niet gelukt om de in 2021 gestarte samenwerking met Superkracht voort te zetten. Superkracht ontwikkelt de talenten van jongeren met een beperking en maakt deze zichtbaar binnen de culturele sector. Hoewel PAARD dit mooie initiatief steunt, was er in het jaar van heropbouw na de coronacrisis, weinig ruimte voor ondersteuning en ontplooiing op dit gebied. Het vergt ten slotte tijd en aandacht om deze vrijwilligers goed te begeleiden, in 2023 staan de eerste samenwerking op dit gebied wel al gepland.

Publiekverbreding

De moderne wereld wordt door onzichtbare algoritmes voor ons gesorteerd. De online omgeving van iemand van 55+ is onherkenbaar voor iemand van net achttien. Met dat gegeven in het achterhoofd probeert het publiciteitsteam van PAARD het diverse programma, de festivals en PAARD zelf onder de aandacht te brengen. Elke doelgroep, leeftijdscategorie, elk segment en genre vraagt daarbij om een andere aanpak.

Door alle mogelijkheden en marketingtools is het belangrijk dat de infrastructuur waar het marketingteam op leunt gedegen en duurzaam is. Structuur, een CRM-systeem, social ad-campagnes, outdoor promotie, perslijsten, allemaal dragen ze bij aan het bereiken van (nieuwe) doelgroepen. Alleen met een goed fundament kan er op detail gekeken worden naar elke uiting, voor elke doelgroep. PAARD werkt dan ook graag samen met partners en stakeholders binnen de doelgroepen om te zorgen dat er op een organische wijze publiek wordt bereikt. De organisatie van Mama Africa weet haar doelgroep als geen ander te bereiken en de tone of voice van 4OUP zit in het vocabulaire van de marketeer van het feest zelf.

PAARD maakte in 2022 gebruik van alle grote Social Media platformen. Wel is het team zich ervan bewust dat juist de vergankelijkheid van deze platformen een valkuil is. Dat Twitter in 2015 een goede tool was om publiek te bereiken betekent niet dat Twitter een onmisbare rol moet gaan spelen in het bereiken van een doelgroep, want in 2022 werd Twitter zo goed als afgeschreven als sociaal platform. Een podium in Den Haag moet niet afhankelijk zijn van bedrijven als Meta in Amerika of Tiktok uit China. De platformen zijn marketingtools om een verhaal te vertellen, net als het ophangen van posters en het versturen van een nieuwsbrief.

Een grote verandering die PAARD in 2022 doormaakte is niet opgemerkt door het publiek. PAARD maakte na vijftien jaar de overstap naar een nieuw ticketsysteem. Een monsterklus, waarbij meer dan 5 miljoen oude en nieuwe tickets overgezet moesten worden naar een nieuw en moderner systeem. Een systeem dat klaar is voor de (online) toekomst. De nieuwe ticketomgeving stelt PAARD in staat de drempel voor het kopen van tickets te verlagen door minder data te vragen, maar juist meer betaalopties te aanvaarden.

BEDRIJFSVOERING, CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP EN VERDUURZAMING

PAARD behoort tot de grootste culturele instellingen van Den Haag. Onze verantwoordelijkheid voor het Haagse cultuurbestel verplicht ons een professionele bedrijfsvoering te onderhouden en te zorgen voor een organisatie die financieel en personeel incasseringsvermogen heeft. Het streven is daarbij dat er een passende reserve is waarmee risico's afgedekt kunnen worden.

Hoewel PAARD de gemeente Den Haag, de rijksoverheid, het Fonds Podiumkunsten, Fonds 1818 en het Kickstart Cultuurfonds bijzonder erkentelijk is voor de steun tijdens de perioden met beperkende maatregelen, is het nog veel beter nieuws dat PAARD in 2022 voor het grootste deel zonder restricties open was.

PAARD verdiende in 2022, ondanks de beperkende maatregelen in het 1st kwartaal 69% van de inkomsten zelf door middel van receptes en horeca-omzet. Daarmee is PAARD nagenoeg teruggekeerd tot het percentage van 2019 (72%). Ter vergelijking: in 2020 en 2021 was dit respectievelijk 31 % en 33 %.

Ook de gemiddelde entreeopbrengst en horecaopbrengst per bezoeker komen weer min of meer op het niveau van 2019. Dat dit in iets meer dan 3 kwartalen mogelijk was komt omdat PAARD tijdens de lockdown-periodes waar mogelijk programma's telkens verplaatst heeft naar een nieuwe datum. De inspanningen die de afdelingen programma en marketing in 2020 en 2021 daarvoor gedaan hebben betaalden zich uit in 2022. In ruim 9 hele drukke maanden is meer omzet gehaald dan in heel 2019. Deze stijging is wel deels aan inflatie toe te schrijven: met name de horecaprijzen van 2022 waren aanmerkelijk hoger dan die van 2019. Aan de kostenkant heeft diezelfde inflatie, in combinatie met de grote uittocht van medewerkers uit de culturele sector, ons meer parten gespeeld. De huisvestingskosten (energie) en personeelskosten zijn met respectievelijk 23% en 15% gestegen ten opzichte van 2019. Een lichtpuntje in dat verband is de daling van de inkoop horeca ten opzichte van 2020 en 2021, omdat we eindelijk weer aan de verwachte volumekorting kwamen. Waar we in de beginperiode nog veel last van no-shows hadden, keerden die aantallen gedurende het jaar ook weer terug naar het veel lagere niveau van 2019 en eerder.

Voor 2023 is de situatie enerzijds dat de kaartverkoop goed loopt, de horecaomzetten goed zijn en er voldoende aanbod van toerende bands is. Anderzijds is het zo dat de kosten zullen blijven stijgen met een inflatieverwachting van 4,9% voor 2023. Ook zijn er geen of nauwelijks verplaatste concerten uit de coronatijd meer. Dat maakt het waarschijnlijk dat PAARD in 2023 de reserves aan zal moeten spreken.

Fair Practice Code

PAARD onderschrijft de intenties en principes van de Fair Practice Code en de vijf principes die daaraan ten grondslag liggen: solidariteit, diversiteit,

vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. We vinden dit noodzakelijk voor een toekomstbestendige popsector. Mensen moeten fatsoenlijk betaald krijgen. Daar draagt PAARD als aanbieder en werkgever zonder meer verantwoordelijkheid voor.

Voor het personeel gebruikt PAARD de door Kunstenbond en de Werkgeversvereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals (WNPf) overeengekomen CAO. Hoewel PAARD middels het lidmaatschap van de WNPf en het volgen van de CAO invulling geeft aan het voor werknemers voldoen aan de Fair Practice Code ontslaat dit ons echter niet van onze eigen verantwoordelijkheid (zoals bij de werving en selectie van nieuwe medewerkers).

Sinds 2022 gebruikt PAARD voor ZZP'ers, naast beloning volgens de bruto cao-lonen met een vast opslagpercentage, dezelfde jaarlijkse indexering vanuit de CAO Poppodia- en Festivals als voor de vaste medewerkers. Waar voorheen de tarieven op onregelmatige basis verhoogd werden is dat dus nu een geleidelijke jaarlijkse verhoging die voor meer zekerheid bij de zzp-ers zorgt. Zij hebben eveneens recht op maaltijdvergoedingen.

We proberen de Fair Practice Code zo veel mogelijk toe te passen op de in PAARD optredende artiesten.

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de theatersector wordt het aanbod in de popsector amper gesubsidieerd. Dat betekent dat PAARD een andere positie bekleedt dan veel andere organisaties in de podiumkunsten. Toch vindt PAARD dat elke artiest die bij ons optreedt een passende beloning moet ontvangen. Het is inherent aan de popsector dat het onderscheid tussen amateur en professioneel tamelijk fluide is: musici beginnen vanuit een amateurstatus naast een studie of baan en groeien vaak zonder formele muziekk opleiding naar een meer professionele positie toe. In dat groeiproces is het opdoen van ervaring en het binden van een potentieel publiek essentieel.

We constateren dat een act aan het begin van de carrière meestal te weinig publiek trekt om een hoge gage te rechtvaardigen. Niettemin vindt PAARD dat we deze acts moeten programmeren om hen in staat te stellen 'meters te maken', meer publiek te bereiken en ervaring op te doen. Dit strookt met de rol die PAARD heeft bij talentontwikkeling en bij een diverse programmering.

We steunen jonge acts door hen een plek als voorprogramma te bieden en door hen altijd minimaal een onkostenvergoeding te bieden, maar ook door te garanderen dat hun plaats op ons podium professioneel wordt opgezet en dat ze in staat worden gesteld zoveel mogelijk publiek te bereiken.

De leden van de VNPf (Vereniging Van Nederlandse Poppodia en -Festivals) en daarmee ook PAARD, benadrukken dat de Fair Practice Code een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van podia, festivals, artiesten,

concert promotors, publiek, brancheorganisaties, vakbonden en overheden. Een toekomstbestendige arbeidsmarkt vraagt om inspanningen van iedere schakel én de bereidheid van overheden en fondsen die financieel te ondersteunen. Alleen dan is een inclusief en pluriform popklimaat in Nederland te ondersteunen. Met het door OCW gesubsidieerde Programma Verbetering Arbeidsvoorwaarden en door middel van collectieve afspraken worden in diverse deelsectoren zogeheten ketentafels gevormd waaruit goede voorbeelden, honorariumrichtlijnen en/of cao-afspraken kunnen voortkomen.

De directeur van PAARD neemt deel aan de landelijke Ketentafel Freelance Popmusici die wordt georganiseerd door Platform ACCT (Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst). Deze ketentafel heeft zich gericht op het verkrijgen van inzicht in de inkomsten van popmuzikanten uit liveoptredens en het onderzoeken van mogelijkheden om deze inkomsten te verhogen tot fair pay.

De ketentafel popmusici presenteerde, na een jaar onderling overleg een analyse van de inkomenskloof tussen de actuele gages en een passend en eerlijk honorarium (fair pay). De analyse en de rapportage is gedaan door adviesbureau Berenschot. De ketentafel popmusici streeft naar meer samenhang tussen de inkomsten en de carrière fase van een act. Met behulp van een nieuw ontwikkeld instrument (testfase) kan op basis van 11 objectieve criteria deze fase (0 t/m 4) worden bepaald.

De conclusies uit deze analyse is dat de daadwerkelijke inkomsten van popmuzikanten uit liveoptredens met een redelijke staat van dienst maar één derde zijn van het sociaal minimum en maar één vierde van een zogenaamde fair pay beloning.

Er zijn jaarlijks 8.000 optredens in kleine zalen en voorprogramma's op VNPf-podia.

Als bandleden voor dergelijke optredens in carrière fase 1 en 2 een fair pay beloning zouden krijgen, is daarvoor € 7,8 miljoen per jaar méér nodig.

Dit geld is niet op te brengen binnen de popsector zelf of uit hogere publieksinkomsten. Zonder extra inkomensondersteuning of financiële impulsen voor de popsector is fair pay voor de meeste popmuzikanten onhaalbaar.

Het rapport is in januari 2023 overhandigd aan Staatssecretaris Gunay Uslu tijdens een sessie op EuroSonic NoorderSlag 2023 in Groningen.

Verduurzaming

Na de grote slag die er in 2021 geslagen is met het automatiseren van de luchtbehandeling in PAARD, is die lijn doorgezet en is er inmiddels een project gaande in samenwerking met de gemeente Den Haag voor het leggen van zonnepanelen op de resterende dakheden van het PAARD-gebouw.

Op het dak van de Grote Zaal liggen al sinds 2019 zonnepanelen die eigendom zijn van de Coöperatie Langebeesten Energiek ten behoeve van hun leden. Dit vanuit het idee dat het eigen stroomverbruik van PAARD te omvangrijk is voor het aantal zonnepanelen dat we op het dak kwijt kunnen.

Met de zonnepanelen voor PAARD zelf willen we in ieder geval het stroomgebruik van de kantoren voorzien.

Eind 2022 wordt het aantal plastic flesjes water aanmerkelijk gereduceerd, aangezien PAARD in het contact met de artiesten aan gaat sturen op het zelf meebrengen van duurzame (water) flessen. Mocht dat niet het geval zijn levert PAARD afwasbare waterflessen voor op het podium om die na het evenement terug te krijgen, af te wassen en opnieuw te gebruiken.

Juni Lekkerrij, vaste partner van PAARD voor de artiestencatering, is een duurzaam cateringbedrijf dat in de basis vegetarische catering levert. Alleen als een artiest nadrukkelijk vraagt om vlees, wordt dat aangeboden. Daarnaast werkt Juni bewust met medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Tot slot staat Renewi, het afvalverwerkingsbedrijf waar PAARD een contract mee heeft, bekend om haar innovatie op het gebied van afvalverwerking in combinatie met duurzaamheid en recycling.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Personeel

De mensen die bij PAARD werken vormen een mix van leeftijd, gender en

opleidingsniveau.

PAARD is een laagdrempelige organisatie en is er voor iedereen. Maar culturele diversiteit is een werkwoord. Het is een ongoing process.

Bij werving en selectie geeft PAARD bij gelijke geschiktheid de voorkeur aan iemand die bijdraagt aan een realistische afspiegeling van de Haagse samenleving. Dit is echter niet voldoende om tot een meer diverse pool van kandidaten te komen, het vraagt een actievare aanpak.

PAARD merkt dat de cultureel diverse kandidaten PAARD niet goed genoeg kunnen vinden via de reguliere wervings-kanalen. Sinds 2022 experimenteert PAARD daarom met het actiever werven van horecamedewerkers en stagiairs bij cultureel diverse clubavonden en het actief benaderen van scholen. Doordat de keuzemogelijkheden diverser worden, valt een betere selectie te maken. Bij goede resultaten zal

THE TOY DOLLS @ SNIESTER © JAN RIJK

deze methodiek worden toegepast bij andere vacatures.

In het geval van kandidaten die geschikt zijn heeft PAARD sinds corona te kampen met de war on talent; PAARD kan de kandidaat niet evenveel

bieden als bijvoorbeeld het bedrijfsleven. De verwachting is wel dat de krapte op de arbeidsmarkt in de toekomst zal afnemen.

Culturele diversiteit vraagt om het continue bevragen van de aanpak en alle kansen aangrijpen die zich voordoen om onze doelstelling te behalen: een afspiegeling zijn van de stad.

Dat kan alleen als er sprake is van een veilige, inclusieve werkomgeving. In 2022 is er een intern vertrouwenspersoon aangesteld, heeft PAARD een protocol rondom ongewenst gedrag gepubliceerd en is er een klokkenluidersregeling geschreven. Tijdens de Beleidsdag 2022 is een definitie gegeven van gewenst gedrag. In 2023 zal dit verder worden uitgewerkt om zo tot een gedragscode te komen, welke ook gepubliceerd wordt op de website van PAARD en zowel voor bezoeker, zzp-er, medewerker als artiest zal gaan gelden.

De huidige medewerkers worden gemotiveerd om zichzelf te zijn. PAARD is er voor iedereen, ongeacht culturele achtergrond, leeftijd, opleidingsniveau, seksuele geaardheid, gender, gezondheid, inkomen en werkervaring. Collega's worden begeleid en ondersteund tot duurzame inzetbaarheid en waar nodig duurzaam herstel. Er worden preventieve arbo-consulten of coaches aangeboden als het even niet zo goed gaat. PAARD denkt in mogelijkheden: talentmanagement waarbij werkervaring niet altijd een voorsprong geeft, maar ook aanvoeld wordt wat iemands ontwikkelpotentieel is. Zo hebben verschillende PAARD-medewerkers dankbaar gebruik gemaakt van de STAP-subsidie en PPO-subsidie om zichzelf door te ontwikkelen binnen PAARD. Ook doet PAARD aan jobcrafting: werken met de mogelijkheden en talenten van de medewerker. Bij langdurige ziekte worden de kansen in kaart gebracht en wordt daarop gefocust, in plaats van te focussen op wat niet meer kan. Zo wil PAARD de huidige werknemers laten bloeien. Zonder toffe mensen, geen tof PAARD.

Raad van Toezicht en Governance Code cultuur

Onze RvT heeft een diverse samenstelling, zowel in leeftijd als culturele achtergrond. Er is een nieuw lid toegetreden tot de Raad van Toezicht. Samen met 3 andere leden heeft zij een training gevolgd bij cultuur & ondernemen. Er stonden 3 codes centraal: Fair Practice, Cultural Governance en Diversiteit en Inclusie. De opgedane inzichten worden besproken en geïmplementeerd in de organisatie.

De actuele bestuurssamenstelling, met vermelding van eventuele bestuursmutaties, inclusief het geldende rooster van aftreden.

	AANVANG:	HERBENOEMEN:	AFTREDEN:
Simone Tetteroo:	01-06-2014		01-06-2023
Marjolain de Jong:	april 2016 - voorzitter begin 2017		13-04-2026
Saul van Staple:	01-09-2019	01-09-2022	15-10-2028
Jeroen Wielard:	01-02-2017	01-02-2023	09-03-2026
Bao Yao Fei:	16-12-2021	16-12-2024	16-12-2030
Sandra Jumelet:	16-12-2021	16-12-2024	16-12-2030
Patty Broese van Groenou:	09-06-2022	09-06-2025	09-06-2031

Leden worden benoemd voor een periode van 3 jaar en zijn 2 maal herbenoembaar (uit statuten 2018). Sinds 2019 werkt PAARD met een raad van toezicht met een bestuursreglement en een reglement voor de raad van toezicht. PAARD heeft de volgende uitgangspunten geformuleerd in het kader van de Governance code cultuur

Principe 1: PAARD voegt maatschappelijke waarde toe door concerten en nachtprogramming te organiseren en zo bij te dragen aan de leefbaarheid van de stad.

Principe 2: PAARD past de Governance Code Cultuur toe.

Principe 3: bestuurder en toezichthouders van PAARD zijn onafhankelijk en handelen integer. Ten behoeve van het functioneren van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht bestaan een bestuursreglement en een Raad van Toezicht-reglement. In beide reglementen is een bepaling voorzien met betrekking tot belangenverstengeling en omgaan met mogelijk tegengesteld belang.

Principe 4: de directeur informeert de Raad van Toezicht over de gang van zaken bij de stichting en over de prognoses. Dit is vastgelegd in het bestuursreglement.

Principe 5: de directeur bestuurder is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding en rapporteert daarover geregeld aan de Raad van Toezicht. De verplichtingen daarover staan beschreven in het bestuursreglement.

Principe 6: de bestuurder gaat verantwoord om met de mensen en de middelen van PAARD. De CAO Nederlandse Poppodia en Festivals wordt toegepast.

Principe 7: de Raad van Toezicht komt minimaal vier keer per jaar samen in een reguliere vergadering. Daarnaast worden zij uitgenodigd bij de personeelsvergadering die twee keer per jaar wordt georganiseerd. Zo zijn zij zichtbaar voor het personeel en melden zij ook dat ze ten alle tijden aanspreekbaar zijn wanneer personeelsleden ergens mee zitten dat ze niet met de directeur kunnen of willen bespreken. Eén keer per jaar wordt een gezamenlijk etentje met het Management Team ter kennismaking en informatie-uitwisseling georganiseerd en komen ze één keer per jaar samen ten behoeve van zelf-evaluatie.

Ten behoeve van de jaarrekening heeft de audit-committee, bestaande uit RvT-leden, Sandra Jumelet en Jeroen WIELAARD, samen met de controller en de directeur-bestuurder jaarlijks overleg met de accountant. Alle leden van de Raad van Toezicht hebben een pas waarmee ze altijd kunnen binnenlopen om de publieksactiviteiten van de stichting te bezoeken.

Principe 8: de Raad van Toezicht bespreekt met elkaar bij het ontstaan van elke vacature aan welke profielschets behoefte is voor een zo divers mogelijke samenstelling van de Raad. Hierbij wordt gekeken naar culturele achtergrond, man/vrouw verhouding, jong/ervaren en diverse netwerken.

REDACTIE

Mw. Majel Blonden – Directeur
Dhr. Henk Koolen – Programmering Concerten & Festivals
Mw. Eva von der Assen – Programmering Dance & Festivals
Mw. Conchitta Bottse – Programmering Grootstedelijke Muziek
Dhr. Wesley Bohemen - Zakelijke verhuur & Evenementen
Dhr. René van der Zee - Productie, Techniek & Gebouw
Dhr. Joeri Gordijn – Marketing & Strategie
Mw. Elsa Blaauboer - Horeca
Mw. Agnita Hoek - Personeel & Organisatie

CONTACT

Mw. Majel Blonden
Directeur
majel@paard.nl

OPMAAK

Robert Muda van Hamel / Spacebar

MUZIEK

Prins S. en De Geit & Sky Feliz

PAARD

FEITENBLAD 2022

CIJFERS	2022	2021	2020
Totaal aantal bezoekers (incl. café en gasten)	270.809	80.098	67.379
Aantal bezoekers concerten	71.953	18.336	19.637
Aantal bezoekers online events	786	38.028	19.315
Aantal bezoekers dance	75.792	8.514	12.423
Aantal bezoekers festivals	9.760	7.245	2.540
Aantal bezoekers Pophotspot	35.000	0	0
Aantal bezoekers commerciële verhuur	10.516	482	383
Gasten/diversen/pr kaarten	3.679	508	482
Aantal bezoekers op locatie	11.982	3.624	493
Aantal bezoekers Paardcafé	51.341	3.361	12.106
Totaal aantal activiteiten (incl. café)	585	221	312
Aantal concerten grote en kleine zaal	172	57	116
Aantal online events	4	54	30
Aantal dance optredens	96	16	23
Aantal festivals	10	7	2
Aantal commerciële verhuringen	36	20	15
Aantal concerten op locatie	12	10	1
Aantal concerten en dance Paardcafé	233	34	85
Literatuur/dans/theater/comedy/overig	22	23	40
Totaal uitgaven (x € 1000)	5.417	4.267	3.251
Waarvan programmakosten	2.236	2.085	1.100
Waarvan personeel en organisatie	2.668	1.684	1.732
Waarvan huisvesting	513	498	419
Totaal inkomsten (x € 1000)	5.449	2.822	2.718
Waarvan entree	2.481	820	737
Waarvan horeca (netto)	1.058	209	193
Waarvan fondsen/sponsoring en overig	310	330	303
Waarvan subsidie	1.593	1.456	1.479
Rentebaten	7	7	7
Deelneming	0	0	0
Exploitatieresultaat (voor BB en L)	32	-1.445	-5333
Percentage subsidie (excl. eenmalige bijdragen)	29	52	40
Exploitatieresultaat zonder Coronasteun	32	-1.445	-533
Coronasteun	321	1.283	1.454
Resultaat na coronasteun	353	-162	921

Verhuringen die voor publiek toegankelijk zijn worden meegeteld onder bezoekers dance/concert etc. Dit is conform de telwijze VNPF.